

BELEIDSREGELS PARTTIME ONDERNEMEN PARTICIPATIEWET EN IOAW GEMEENTE BERG EN DAL 2026

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Berg en Dal

gelet op:

- artikel 7 en artikel 31 van de Participatiewet;
- artikel 9 van de Participatiewet;
- artikel 34 van de IOAW;
- artikel 37 van de IOAW;
- het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004;
- artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht;
- artikel 3, lid 1 van de Re-integratieverordening Participatiewet Rijk van Nijmegen 2026;

overwegende dat:

- parttime ondernemerschap voor uitkeringsgerechtigden een passende manier kan zijn om naar vermogen deel te nemen aan de samenleving;
- parttime ondernemerschap kan bijdragen aan uitstroom naar werk in loondienst, doorgroei naar zelfstandig ondernemerschap of een structureel aanvullend inkomen;
- het college inwoners met een uitkering in de gemeente Berg en Dal ruimte wil bieden voor parttime ondernemerschap en daarom regels wil vaststellen over de toepassing hiervan in de praktijk;

besluit vast te stellen de:

BELEIDSREGELS PARTTIME ONDERNEMEN PARTICIPATIEWET EN IOAW GEMEENTE BERG EN DAL 2026

HOOFDSTUK 1: ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1.1 Begrippen

1. Alle begrippen die in deze beleidsregels gebruikt worden en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet en de Algemene wet bestuursrecht.
2. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
 - a. Bbz: het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004;
 - b. college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Berg en Dal;
 - c. IOAW: de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
 - d. IOAZ: de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
 - e. persoon: een inwoner van de gemeente Berg en Dal die op basis van deze beleidsregel wordt aangemerkt als parttime ondernemer;
 - f. PTO: parttime ondernemerschap;
 - g. wet: de IOAW of de Participatiewet voor zover deze van toepassing is op de persoon.

HOOFDSTUK 2: DOELGROEP

Artikel 2.1 Voorwaarden voor PTO met behoud van uitkering

Er is sprake van een parttime ondernemer als de persoon:

- a. via structurele activiteiten of diensten inkomsten uit zelfstandig ondernemerschap genereert;
- b. deze activiteiten met toestemming van het college uitvoert;

- c. deze activiteiten voor eigen rekening en risico uitvoert;
- d. minder dan 1225 uur per jaar besteedt aan de onderneming;
- e. via deze activiteiten niet in zijn eigen levensonderhoud kan voorzien; en
- f. de persoon een uitkering van het college op grond van de Participatiewet of de IOAW ontvangt.

HOOFDSTUK 3: AANVRAAG EN BEOORDELING

Artikel 3.1 Indienen van de aanvraag

1. Het college kan op aanvraag toestemming verlenen voor PTO.
2. De aanvraag zoals bedoeld in lid 1 bevat ten minste:
 - a. een ondernemingsplan met daarin:
 - 1° een omschrijving van de activiteiten
 - 2° hoe de persoon met deze activiteiten inkomen wil genereren
 - 3° de verwachte omzet en kosten
 - 4° een overzicht van investeringen, verzekeringen en vergunningen die nodig zijn;
 - 5° de verwachte tijdsbesteding;
 - 6° de wijze waarop tijdsinvestering en financiën worden bijgehouden;
 - b. indien van toepassing een overzicht van schulden.
3. Het college stelt een aanvraagformulier ter beschikking.

Artikel 3.2 Beoordelingscriteria

1. Het college neemt binnen 8 weken na ontvangst van de aanvraag zoals bedoeld in artikel 3.1 van deze beleidsregel een besluit.
2. Bij het nemen van een besluit neemt het college in overweging:
 - a. of PTO past bij de mogelijkheden, capaciteiten en omstandigheden van de persoon;
 - b. of het ondernemerschap naar verwachting een redelijk nettoresultaat oplevert in verhouding tot de inspanning; en
 - c. of de persoon voorafgaand aan de aanvraag voldoende heeft deelgenomen aan door het college aangeboden activiteiten.
3. Het college legt in de beschikking tot toestemming voor PTO het doel van het PTO vast. Dit doel kan onder meer zijn:
 - a. uitkeringsonafhankelijkheid via algemeen geaccepteerde arbeid in loondienst;
 - b. ontwikkeling richting zelfstandige arbeid met als perspectief een aanvraag op grond van het Bbz;
 - c. het verwerven van (structurele) aanvullende inkomsten naast de uitkering; of
 - d. het opdoen van arbeidsritme, werkervaring of werknemersvaardigheden in het kader van arbeidsinschakeling.

Artikel 3.3 Situaties waarin geen toestemming wordt gegeven

1. Het college geeft geen toestemming voor PTO als:
 - a. er sprake is van ongewenste, illegale of verboden activiteiten;
 - b. als de kosten van de onderneming structureel meer dan 50% van de omzet bedragen;
 - c. als het ondernemerschap leidt tot verdringing of concurrentievervalsing;
 - d. als de persoon niet langer voldoet aan de verplichtingen uit de wet of deze beleidsregel die voor de persoon van toepassing zijn; of
 - e. de persoon verplichtingen aangaat of investeringen doet die naar oordeel van het college niet passen binnen de parttime onderneming.
2. Uitgezonderd van het bepaalde in lid 1, sub e zijn verplichtingen die aantoonbaar beperkt en beheersbaar zijn en naar oordeel van het college geen risico vormen voor langdurige financiële afhankelijkheid of (problematische) schulden.

HOOFDSTUK 4 DUUR EN VERPLICHTINGEN

Artikel 4.1 Duur van de toestemming

1. Het college verleent toestemming voor een periode van maximaal 12 maanden.
2. Voor afloop van de toestemming zoals bedoeld in lid 1 kan het college op verzoek van de persoon of ambtshalve besluiten om de toestemming te verlengen.
3. Bij de beoordeling zoals bedoeld in lid 2 houdt het college rekening met de beoordelingscriteria zoals bedoeld in artikel 3.2.
4. Het college kan de toestemming tussentijds bij besluit intrekken als de persoon niet langer voldoet aan de voorwaarden uit deze beleidsregel.

Artikel 4.2 Administratieplicht

De persoon houdt minimaal bij:

- a. een overzicht van gewerkte uren;
- b. een financieel jaaroverzicht inclusief de inkomsten en kosten van de onderneming; en
- c. de aangifte omzet- en inkomstenbelasting.

Artikel 4.3 Aanleveren van gegevens

1. De persoon overlegt jaarlijks aan het college:
 - a. uiterlijk op 30 juni de aangifte inkomsten- en omzetbelasting; en
 - b. de definitieve aanslag over het voorgaande kalenderjaar zodra deze beschikbaar is.
2. De persoon verstrekt op verzoek van het college binnen 4 weken aanvullende informatie.

Artikel 4.4 Wettelijke verplichtingen

Als er voor de parttime onderneming wettelijke verplichtingen gelden, moet de persoon hieraan voldoen. Bijvoorbeeld:

- a. registratie bij de Kamer van Koophandel;
- b. het aanvragen van benodigde vergunningen;
- c. beschikken over een Verklaring Omtrent het Gedrag VOG; of
- d. het aanvragen van een btw-nummer.

Artikel 4.5 Aanvullende verplichtingen

1. De persoon is verplicht om door het college aangeboden ondersteuning bij het PTO te accepteren.
2. De persoon kan door het college verplicht worden aanvullende activiteiten te verrichten gericht op arbeidsinschakeling of maatschappelijke participatie.

HOOFDSTUK 5: VERREKENING VAN INKOMSTEN

Artikel 5.1 Verrekening

Het college verrekent inkomsten uit ondernemerschap met de uitkering voor zover de persoon aan de voorwaarden uit de wet en deze beleidsregel voldoet. De vrijlating wordt toegepast op grond van:

- a. In geval van de Participatiewet artikel 31 lid 2 onder n, of artikel 34a per 1 januari 2027; of
- b. In geval van de IOAW artikel 8 lid 2, of artikel 8a per 1 januari 2027 van de IOAW.

Artikel 5.2 Vaststelling van inkomsten

1. Het college past de vrijlating en verrekening van inkomsten waar mogelijk toe op basis van werkelijke omzet en kosten.
2. Op basis van de definitieve aanslag inkomstenbelasting stelt het college jaarlijks de werkelijke inkomsten vast.

Artikel 5.3 Kosten die niet worden meegenomen

De volgende kosten worden niet in mindering gebracht op de omzet:

- a. kosten die voortkomen uit een verplichting die niet binnen een maand kan worden opgezegd, tenzij er sprake is van het bepaalde in artikel 3.3, lid 2;
- b. eenmalige aanschafkosten boven de €500,-;
- c. rentelasten; en
- d. kosten die in strijd zijn met de wet of deze beleidsregel.

HOOFDSTUK 6: SLOTBEPALINGEN

Artikel 6.1 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen gemotiveerd afwijken van deze regeling als toepassing leidt tot kennelijke onredelijkheid en onbillijkheid.

Artikel 6.2 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze beleidsregels treden in werking de dag na publicatie.
2. Deze beleidsregels worden aangehaald als de: Beleidsregels Parttime Ondernemen Participatiewet en IOAW Gemeente Berg en Dal 2026.

Aldus vastgesteld in de collegevergadering op datum,

Namens burgemeester en wethouders,

burgemeester,
mr. M. Slinkman

gemeentesecretaris.
mw. drs. H.J.G. Salemink-van der Burg

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Algemeen

Parttime ondernemen geeft mensen met een uitkering de kans om werkervaring op te doen, zelf inkomen te verdienen en actief mee te doen in de samenleving. Het kan passen bij wat iemand kan en wil. Daarom kan het college parttime ondernemen op verschillende manieren toestaan, afhankelijk van de situatie van de inwoner. Parttime ondernemen kan tijdelijk zijn, maar ook voor langere tijd worden ingezet. Dit laatste kan het geval zijn als parttime ondernemen het hoogst haalbare is voor de persoon. Kortdurend PTO is ook mogelijk, bijvoorbeeld om te kijken of PTO voor de persoon haalbaar is.

Met deze beleidsregel wil het college ruimte geven aan inwoners om ideeën, vaardigheden of hobby's in een zakelijke vorm uit te voeren. Voorbeelden hiervan zijn het geven van bijles, honden uitlaten of het verkopen van zelfgemaakte producten of kunst. Aan parttime ondernemen zijn voorwaarden verbonden. Deze voorwaarden staan in deze beleidsregel. Het beleid geeft duidelijkheid over wanneer parttime ondernemen is toegestaan, hoe inkomsten worden verrekend met de uitkering en hoe (financiële) risico's worden beperkt.

HOOFDSTUK 1: ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1.1 Begrippen

In dit artikel staan de belangrijkste begrippen uit deze beleidsregel. Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, de IOAW of de Algemene wet bestuursrecht worden niet opnieuw uitgelegd. Zo worden verschillen in uitleg voorkomen. De aanvullende begrippen in deze beleidsregel zijn nodig om duidelijk te maken wanneer deze beleidsregel geldt en welke regels van toepassing zijn.

HOOFDSTUK 2: DOELGROEP

Artikel 2.1 Voorwaarden voor PTO met behoud van uitkering

Dit artikel bepaalt wanneer iemand als parttime ondernemer (PTO) wordt gezien. Dat is het geval als iemand op eigen rekening en risico werkt en daarmee inkomen verdient, maar nog niet volledig in het eigen levensonderhoud kan voorzien. Hiervoor is toestemming van het college nodig. Het college beoordeelt of parttime ondernemen in die situatie passend is.

Voor PTO geldt een maximum van 1.225 uur per jaar (gemiddeld 23,5 uur per week). Dit sluit aan bij het uren criterium van de Belastingdienst en maakt duidelijk dat het om parttime ondernemen gaat, niet om volledig ondernemerschap.

PTO is alleen mogelijk voor mensen met een uitkering op grond van de Participatiewet of de IOAW. Het kan niet worden gecombineerd met ondersteuning via het Bbz. Is het bedrijf levensvatbaar, dan past een Bbz-traject beter. De IOAZ is uitgesloten, omdat bij het starten van een nieuwe onderneming het recht op IOAZ-uitkering vervalt.

HOOFDSTUK 3: AANVRAAG EN BEOORDELING

Artikel 3.1 Indienen van de aanvraag

Parttime ondernemen wordt alleen toegestaan na een aanvraag en een positief besluit. De inwoner dient hiervoor een aanvraag in bij het college. De aanvraag kan worden gezien als een ondernemingsplan en vormt de basis voor het besluit, het toezicht en eventuele begeleiding. Door de aanvraag krijgt de persoon ook vast een beeld van hoe het parttime ondernemen er in de praktijk uit zou zien.

Artikel 3.2 Beoordelingscriteria

Het college beslist binnen 8 weken na ontvangst van de aanvraag over het verzoek om parttime te ondernemen (PTO). Bij de beoordeling van de aanvraag kijkt het college naar drie punten:

1. Het college beoordeelt of parttime ondernemen haalbaar en passend is. Een aanvraag kan worden afgewezen als bijvoorbeeld al een traject richting werk in loondienst loopt, als de financiële risico's te groot zijn, of als een ander traject beter past, zoals Bbz of begeleiding naar werk.
2. PTO moet bijdragen aan meer zelfstandigheid en inkomen. Als iemand veel tijd investeert maar structureel weinig verdient, kan een ander traject effectiever zijn. Ook moet de inwoner zijn producten of diensten tegen een redelijk tarief aanbieden om concurrentievervalsing te voorkomen.
3. Het college kijkt of de inwoner zich eerder heeft ingezet en afspraken is nagekomen. Van iemand die parttime onderneemt wordt een actieve inzet verwacht. Als een inwoner in het verleden onvoldoende heeft meegewerkt aan een traject (naar werk), kan dit een reden zijn om geen toestemming te geven voor PTO.

In de beslissing legt het college ook het doel van de PTO vast, zoals uitstroom naar werk in loondienst, doorgroei naar zelfstandig ondernemerschap of het verdienen van extra inkomen. Dit doel is bepalend voor de duur van de toestemming.

Artikel 3.3 Situaties waarin geen toestemming wordt gegeven

Dit artikel beschrijft wanneer geen toestemming wordt gegeven voor parttime ondernemen (PTO). Het college weigert PTO bij illegale of ongewenste activiteiten, bij ondernemingen met structureel hoge kosten, of als sprake is van verdringing of oneerlijke concurrentie. Ook kan een activiteit ongewenst zijn als die, gezien de persoonlijke situatie van de inwoner, niet passend of verantwoord is. Bijvoorbeeld wanneer een risico op schulden ontstaat, de inwoner al een traject naar werk volgt of wanneer het voor de inwoner niet haalbaar is om aan de verplichtingen uit dit beleid te voldoen.

PTO mag er niet toe leiden dat verplichtingen uit de Participatiewet of IOAW niet worden nagekomen. Het college kan deze verplichtingen wel aanpassen aan de situatie en de toestemming voor PTO.

Daarnaast wil het college voorkomen dat inwoners financiële risico's lopen. PTO is bedoeld als een laagdrempelige manier om werkervaring op te doen en/of bij te verdienen. Daarom kijkt het college kritisch naar grote of langdurige verplichtingen, zoals leningen of vaste contracten. Kleine en beheersbare investeringen zijn wel toegestaan. De onderneming moet flexibel blijven en eenvoudig kunnen worden aangepast of gestopt.

Deze redenen om PTO te weigeren kunnen ook aanleiding zijn om een eerdere toestemming in te trekken, bijvoorbeeld als later alsnog onverantwoorde financiële verplichtingen worden aangegaan.

HOOFDSTUK 4 DUUR EN VERPLICHTINGEN

Artikel 4.1 Duur van de toestemming

De toestemming voor parttime ondernemen (PTO) wordt in principe verleend voor maximaal 12 maanden. Het college kan er ook voor kiezen eerst een kortere periode toe te staan. Zolang aan de voorwaarden wordt voldaan, kan de toestemming worden verlengd. Dit kan op aanvraag van de inwoner, maar ook op initiatief van het college, bijvoorbeeld na gesprekken.

Bij een verlenging beoordeelt het college opnieuw of nog wordt voldaan aan de criteria uit deze beleidsregel en of PTO nog past bij de situatie en het doel. De toestemming kan tussentijds worden ingetrokken als niet meer aan de voorwaarden wordt voldaan. Bijvoorbeeld bij structureel verlies, een ontbrekende of onvolledige administratie, of als de inwoner door niet langer afhankelijk is van een uitkering.

Artikel 4.2 Administratieplicht

Een goede administratie is belangrijk om inkomsten rechtmatig te kunnen verrekenen, toezicht te houden en inzicht te krijgen in de ontwikkeling van de onderneming. Daarom moet de inwoner een urenregistratie en een financieel overzicht bijhouden, inclusief de kosten en inkomsten van de onderneming. Het college gebruikt deze administratie om te beoordelen of nog aan de voorwaarden van deze beleidsregel wordt voldaan en om vast te stellen welke inkomsten kunnen worden vrijgelaten.

Artikel 4.3 Aanleveren van gegevens

De inkomsten worden definitief vastgesteld op basis van de aanslag inkomstenbelasting of omzetbelasting. Als de inwoner geen btw-aangifte hoeft te doen, is de aanslag inkomstenbelasting voldoende. De inwoner is zelf verantwoordelijk voor de belastingaangifte en voor het aanvragen van een btw-nummer en eventuele vrijstellingen. Het college kan tussentijds extra gegevens opvragen om de inkomsten te verrekenen en de ontwikkeling van de onderneming te volgen. De inwoner moet deze gegevens binnen 4 weken aanleveren. Dit helpt om de administratie op orde te houden.

Artikel 4.4 Wettelijke verplichtingen

De inwoner blijft zelf verantwoordelijk voor het naleven van alle geldende wet- en regelgeving binnen de onderneming. Dit gaat bijvoorbeeld om inschrijving bij de Kamer van Koophandel en het hebben van de benodigde vergunningen. Het college geeft geen financiële ondersteuning, maar kan wel controleren of aan deze verplichtingen wordt voldaan. Ook is de inwoner zelf verantwoordelijk voor het aanvragen van de kleineondernemersregeling KOR, als die regeling van toepassing is.

Artikel 4.5 Aanvullende verplichtingen

De inwoner moet hulp bij het ondernemerschap accepteren als het college deze aanbiedt. Dit helpt om het PTO goed te laten verlopen. Naast PTO kan het college ook andere activiteiten aanbieden. Deze activiteiten worden afgestemd op het PTO en kunnen gericht zijn op het vinden van werk of op meedoen in de samenleving. Toestemming om parttime te ondernemen betekent dus niet dat de inwoner automatisch geen andere verplichtingen meer heeft.

HOOFDSTUK 5: VERREKENING VAN INKOMSTEN

Artikel 5.1 Verrekening

Inkomsten uit ondernemerschap kunnen worden verrekend met de uitkering. Als aan de voorwaarden uit de wet en dit beleid wordt voldaan past het college de inkomstenvrijlating toe. Het college vindt het belangrijk dat werken loont, maar ook dat inkomsten rechtmatig worden verrekend. Het college kan dus ook (gemotiveerd) afwijken van het toepassen van de vrijlating. De inkomsten uit PTO worden dan volledig verrekend met de uitkering.

Artikel 5.2 Vaststelling van inkomsten

Bij de verrekening en vrijlating van inkomsten gaat het college uit van de werkelijke omzet en kosten van de inwoner. Het doel is om zo nauwkeurig mogelijk te verrekenen en zo terugvordering en invordering te voorkomen. De definitieve vaststelling van de inkomsten gebeurt op basis van de definitieve aanslag inkomstenbelasting.

Artikel 5.3 Kosten die niet worden meegenomen

Dit artikel beschrijft welke kosten wel en niet meetellen bij het bepalen van de winst. Het doel is te voorkomen dat de winst kunstmatig lager wordt door grote of langdurige verplichtingen. Voor de parttime onderneming mogen noodzakelijke spullen worden aangeschaft. Kosten tot €500 kunnen van de omzet worden afgetrokken, mits ze volgens het college nodig zijn om te starten.

Kosten of verplichtingen die niet binnen één maand kunnen worden stopgezet, tellen in principe niet mee. Alleen als het college deze kosten als beheersbaar en verantwoord ziet, kunnen ze toch worden toegestaan. Een voorbeeld is een jaarabonnement op boekhoudsoftware.

Als uitgangspunt geldt dat verplichtingen binnen één maand opzegbaar moeten zijn. Daarom is het niet toegestaan om personeel in dienst te nemen of een bedrijfsruimte te huren als deze verplichtingen niet snel kunnen worden beëindigd.

HOOFDSTUK 6: SLOTBEPALINGEN

Artikel 6.1 Hardheidsclausule

De hardheidsclausule biedt ruimte voor maatwerk als het beleid in de praktijk leidt tot gevolgen die niet redelijk of billijk zijn.

Artikel 6.2 Inwerkingtreding en citeertitel

Dit artikel spreekt voor zich.

CONCEPT